

Les vies de futur

Ferran Requejo afirma que diversos actors institucionals europeus reaccionaran quan Catalunya hagi votat. A dalt, el Parlament Europeu.

El president del Govern espanyol va escudar-se en els arguments jurídics per reduir totes les possibilitats de resoldre la qüestió catalana a una sola opció: la reforma de la Constitució. El president de la Generalitat de Catalunya, Artur Mas, ha respost que el “no” de Madrid no és cap punt i final i que s’obriran altres vies “al Parlament o en els marcs legals internacionals”. El catedràtic de ciència política de la UPF Ferran Requejo les explica a EL TEMPS.

La negativa del Congrés dels Diputats a considerar la proposició del Parlament de Catalunya de transferir a la Generalitat la competència per convocar referèndums per la via de l'article 150.2 no és cap “punt i final”, segons ha advertit el president Artur Mas en la declaració institucional immediatament posterior a la sessió de la Cambra Baixa espanyola del 8 d'abril.

Els 299 vots que neguen a Catalunya un referèndum “acordat amb l'Estat” i “no vinculant” estaven previstos en el guió dels partits catalans, que hi havien inclòs aquest capítol per fer evident –a tot aquell que, arreu del món, encara no se n'hagi adonat– que Espanya no s'assembla gens al Regne Unit quan es tracta de respecte a la democràcia. L'única sorpresa de la pel·lícula podia arribar d'una improvisació del president del Govern espanyol, Mariano Rajoy, en forma de proposta alternativa per a Catalunya –una escena que no es va produir.

Artur Mas, amb el seu discurs, no feia més que seguir el full de ruta que ell mateix ha anat explicant a Catalunya, a Brussel·les i allà on l'hi han demanat: mantenir-se coherent i previsible, seguir pas a pas allò que ha anunciat per anar carregant-se de raons. Se li havia de demanar a l'Estat un “referèndum no vinculant” i oferir-los la possibilitat d'acordar els termes de la consulta, fins i tot la pregunta, com de fet Mas ja havia dit. El rebuig a aquesta proposició formal obre una nova etapa, també anunciada, del procés. “S'ha perdut una nova oportunitat”, digué Mas.

“A partir d'aquí –deia Mas en la declaració institucional– les institucions catalanes buscaran la construcció de marcs legals per poder fer la consulta i donar veu i vot al poble de Catalunya per decidir el seu futur.”

L'informe del Consell Assessor per a la Transició Nacional titulat “La consulta sobre el futur polític de Catalunya”, presentat el juliol de 2013, ja indicava quines són ara les passes que cal seguir, un camí que, de fet, s'ha anat obrint paral·lelament a la ruta del 150.2. Es tracta de la llei de consultes populars que està redactant una comissió del Parlament. La sentència del Tribunal Constitucional

El president del Govern espanyol, Mariano Rajoy, va negar la possibilitat d'un referèndum consultiu i acordat amb l'Estat. El Govern i el Parlament catalans se centraran ara en la llei de consultes.

(TC) contra l'Estatut de Catalunya no va anul·lar l'article 122 sobre consultes populars, que preveu aquest tipus de convocatòries “en l'àmbit de llurs competències”: “Correspon a la Generalitat la competència exclusiva per a l'establiment del règim jurídic, les modalitats, el procediment, l'acompliment i la convocatòria per la mateixa Generalitat o pels ens locals, en l'àmbit de llurs competències, d'enquestes, audiències públiques, fòrums de participació i qualsevol altre instrument de consulta popular, salvant el que disposa l'article 149.1.32 de la Constitució”.

Per salvar aquest article sobre els referèndums –i com ja va demostrar el pla Ibarretxe–, la consulta no pot coincidir amb el cens que l'Estat fa servir per convocar eleccions –és diferent si es fan servir els padrons municipals, el registre de targetes sanitàries o un altre, i, per exemple, s'obre l'univers electoral als majors de 16 anys.

Hi ha previst que la llei de consultes s'aprovi al Parlament el proper mes de setembre i que permeti al president de la Generalitat la convocatòria imminent de la consulta, abans no es presenti cap recurs d'inconstitucionalitat davant del TC –la més que previsible tàctica del Govern espanyol.

El catedràtic de ciència política a la Universitat Pompeu Fabra Ferran Requejo explica a EL TEMPS que

pot passar a continuació: “El TC pot dir que sí o que no al recurs contra la llei. Pot dir que sí que és legal en el sentit que no és res definitiu, no és autodeterminació, no té conseqüències jurídiques immediates i, per tant, suposa simplement sondejar un estat d'opinió de la ciutadania de Catalunya. O pot dir que no, que això s'ha de fer per acord polític i, fins que no hi hagi acord polític, no es pot permetre. Si és que sí, es podrà fer la consulta, i, si és que no, estaran suspent una convocatòria formalment fet. Això tindria rellevància de cara a l'audiència internacional”.

Arribats a aquest punt s'entenen les paraules que el president Artur Mas va pronunciar el 9 d'abril, l'endemà de la sessió del Congrés, quan deia que “ara hem de construir els marcs legals en aquest Parlament i veure què donen de si els marcs legals internacionals per saber en quants ens podem emparar per fer la consulta”.

La prohibició, per part del TC, de la convocatòria de la consulta esgotaria les vies de la legalitat espanyola i catalana. I obriria la següent etapa, que inclouria la convocatòria d'eleccions a la cerca d'aquesta empara internacional, segons Requejo: “El president de la Generalitat hauria de convocar unes eleccions –ell és l'únic que les pot convocar– i, un cop fetes les eleccions, si surt una majoria de partits a favor de la independència

Declaració institucional del president de la Generalitat per valorar el resultat del debat al Congrés

Volia fer una valoració gairebé d'urgència sobre el debat que ha tingut lloc al Congrés dels Diputats. Un debat important, un debat que, com alguns han dit, tenia una transcendència gran i crec que, com a president de Catalunya, encara que jo físicament no hi hagi pogut anar, crec que paga la pena que pugui expressar la meua opinió des del Palau de la Generalitat. En primer lloc, per felicitar de tot cor els diputats i diputades catalans que han intervingut en aquets debat. Crec que ho han fet molt bé, han aconseguit que es transmeti una bona imatge del nostre país, de les nostres institucions. Ho han fet bé en el to, era molt important un to educat, un to constructiu, deixant les coses clares, també això era important, però al mateix temps amb un to cordial i, sobretot, un to que en cap moment faltés a l'educació i a les bones maneres. Per tant, felicitats pel to i pel contingut. Jo he pogut escoltar gairebé tot el debat, fins a aquests darrers moments, i crec que el to dels diputats i les diputades catalans ha estat molt bo, però a més el contingut també ha estat ferm, en la línia del que crec que esperava el poble de Catalunya dels seus representants davant de les Corts espanyoles.

M'agradaria també, com a president de la Generalitat, agrair tots els suports que hem rebut. Són suports importants. Per tant, el meu agraïment a totes aquelles formacions polítiques que han dit sí, especialment en aquestes. Puc dir que, fins i tot, hi ha més partits a Madrid que han dit sí que no pas que han dit no, el que passa és que els del no sumen més diputats. Però hi ha hagut bastants formacions polítiques de fora de Catalunya que també han dit que sí i jo els ho volia agrair de manera molt especial.

Crec que avui s'ha perdut una altra oportunitat, una nova oportunitat. Crec que l'han perduda els partits d'àmbit estatal. L'ha perduda el Govern espanyol. No ens han volgut

donar una mà que estava estesa. La mà dels catalans i de les catalanes estava estesa, hi havia voluntat d'acord, de pacte, de negociació, però aquesta mà estesa dels representants catalans no ha estat corresposta per gran part de la majoria del Congrés dels Diputats i del Govern espanyol.

Malgrat això, com a president de Catalunya he de dir, malgrat aquest no majoritari, que la nostra mà segueix estesa de cara als propers temps. Nosaltres no amaguem la mà, no rebutgem donar-la en aquests propers mesos. Si hi ha algun canvi d'actitud per part de les forces polítiques espanyoles i del Govern espanyol, la mà dels partits catalans i de les institucions catalanes seguirà estesa per arribar a acords.

Vull constatar que segueixen en el no a tot, es una llàstima. I crec que és una gran llàstima. Insisteixo, una bona oportunitat perduda. Ni tan sols en aquesta obsessió per dir que no a tot, ni tan sols han deixat tramitar una proposició de llei. Es tractava d'això, de tramitar-la. Per tant, sotmesa a les esmenes que s'haguessin pogut presentar a les properes setmanes i mesos, fins al punt d'haver arribat a un acord. Ni tan sols això han deixat fer. Per això constato que, dissortadament, segueixen en aquest no a tot.

També vull fer notar, com han dit els representants catalans, que podien haver dit que sí, però no han volgut. Ho lamento molt. Crec que s'han equivocat i crec que el temps ho demostrarà. Podien, si volien, haver dit que sí, però han volgut dir que no. Tenien marcs legals suficients per tramitar aquesta proposta, fins i tot d'acord amb la mateixa Constitució. Ho han dit constitucionalistes espanyols no catalans, de primer nivell, de molt prestigi, i no han volgut, i no pots obligar a fer quelcom a algú que no ho vol fer i sobretot i aquest algú és molt més poderós que tu. Tenen molta més gent, molta més demografia, molta més força política, molta més força financera. Són més i som més poderosos. Per tant, no els podem obligar a acceptar allò que realment no volen, però que no ho confonguin dient que no es podia acceptar. No s'ha volgut. Ha faltat voluntat política. Crec que això no és una bona inversió de cara al futur, però, torno a dir, la nostra mà segueix estesa de cara als propers mesos per si s'hi volen repensar.

Tenen por que el poble de Catalunya voti. Ho constato. Ho he vist a les intervencions dels representants de partits polítics espanyols d'ampli espectre, sobretot el Partit Popular

Requejo: "Actors internacionals estan esperant que hi hagi un pronunciament de la ciutadania"

que guanyen, i no hi ha un procediment de negociació —o bé figura que n'hi ha un però no hi ha cap acord—, com que la ciutadania ja s'ha expressat, és el moment que haurien d'intervenir actors internacionals, per exemple europeus. Tot i que no cal cenyir-ho a Europa, sinó que podria ser una intervenció de mediadors de caràcter internacional".

El mateix Artur Mas confirmava l'11 d'abril aquesta opció en sengles entre-

vistes al diari *Le Figaro* i l'emissora France Info. Es farà la llei de consultes i, si l'Estat aconsegueix prohibir la convocatòria de la consulta, deia Mas a *Le Figaro*, caldrà "transformar les eleccions catalanes en un referèndum".

Requejo assegura a EL TEMPS que "això és el que estan esperant actors internacionals institucionals i no institucionals europeus: que hi hagi un

i el Partit Socialista, i no cal dir també la UPyD. Tenen por que el poble de Catalunya voti a les urnes. És també una llàstima. I segurament tenen por perquè saben que estan en fals respecte a Catalunya. Si no estiguessin tan en fals, no els faria tanta por ni tanta basarda que el poble de Catalunya pogués anar a les urnes el dia 9 de novembre.

Finalment, avui alguns volen presentar aquesta votació en el Congrés dels Diputats com un punt i final. I com a president de Catalunya, adreçant-me al poble de Catalunya, però també al conjunt d'Espanya i, fins i tot, fora de l'Estat, com a president de Catalunya us he de dir que aquest no és un punt

i final. La votació d'avui del Congrés, dolorosa, no volguda per part nostra, ens hauria agradat molt més tramitar tota aquesta proposta i poder arribar a aquests acords, però malgrat això, aquest no és un punt i final. Aquest és un punt i a part i a partir d'aquí, d'aquest no, dolorós, les institucions catalanes buscaran la construcció de marcs legals, que n'hi ha de diversos, per poder fer aquesta consulta el dia 9 de novembre, i, sobretot, per donar la veu i el vot al poble de Catalunya per decidir el seu futur polític.

Aquí no s'acaba tot, ni molt menys. Aquest era un tràmit molt important. Hauríem volgut que sortís bé. Era la nostra primera prioritat. Està clar que si ho portàvem a Madrid al Congrés dels Diputats era perquè ens volíem entendre, perquè volíem negociar. Si a això ens diuen que no, perquè no volen, aleshores el camí ha de seguir. Seguirà buscant aquests marcs legals i construint-los, hi seran, i, a més a més, seguirem el camí en aquest punt i a part, no punt final, sense perdre de vista la manera d'actuar d'avui de les formacions polítiques catalanes i també del conjunt del poble de Catalunya, que és una manera d'actuar correcta, positiva, constructiva, il·lusonada, democràtica, pacífica i sempre

GENERALITAT DE CATALUNYA

pensant que aquesta opinió sobre temes tan transcendents s'ha d'expressar en últim terme a les urnes.

Fem una aposta rotunda per la democràcia. No ens volem apartar d'aquest camí, de la democràcia, del vot, de les urnes, de l'esperit pacífic i de l'esperit constructiu. Per tant, punt i a part. El procés segueix, anirem endavant, d'aquesta manera que us he dit, i buscant en tot moment, a partir d'ara també, aquest acord que avui ens ha sigut negat per àmplia majoria, però també sabent que al final la voluntat del poble de Catalunya no la pot aturar una votació al Congrés dels Diputats, o les Corts espanyoles. La voluntat del poble de Catalunya, mentre sigui ferma, mentre sigui majoritària, mentre sigui cívica, mentre sigui pacífica, se seguirà expressant i espero poder complir el compromís de tots nosaltres que aquesta voluntat del poble de Catalunya es pugui expressar amb normalitat a les urnes per prendre una de les decisions més importants que pot prendre qualsevol país: el seu futur polític, no només en el curt termini, sinó mirant també en un horitzó ben ampli de temps.

8 d'abril de 2014

pronunciament de la ciutadania, sigui via consulta o sigui via eleccions –que no hi hagi només pronunciament dels parlaments i dels partits i de la ciutadania a través de manifestacions sinó que hi hagi una decisió formal, legal, plena i legitimada de la ciutadania sobre la qüestió d'independència sí o independència no”. En aquest cas, les eleccions haurien fet de referèndum o de consulta.

Requejo està convençut que l'actitud d'Europa canviaria radicalment en aquest escenari. “Mentre la voluntat popular no s'hagi expressat clarament a través de les urnes, a Europa sempre llançaran pilotes a còrner –perquè la UE és un club d'Estats i el que passa dins ho han de resoldre els Estats. Però si hi ha un pronunciament de la ciutadania, això esdevé una qüestió de ciutadania europea: hi ha uns ciutadans europeus

que tenen un conflicte amb el seu Estat. Per tant s'ha de trobar alguna guia i la pressió anirà cap a l'Estat espanyol –que no és precisament un Estat que tingui una posició forta dins la UE sinó econòmicament dèbil. Per tant, Europa passarà a ser molt més actor que ara”.

El rodatge internacional del problema català ha començat.

Àlex Milian